

Telegraful

Organ național-bisericesc

Nr. 6

Procuratura de stat

(Of.)

Str. Schewis

Loco

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Abonamentul:

Un an 80 Lei. — Șase luni 40 Lei.

Trei luni 20 Lei.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Nr. 2474 Bis.

Circulară

către preoțimea ortodoxă română din arhiepiscopia Transilvaniei

Vremile nouă, cu frământările lor atât de complexe, au zdruncinat din temelii sufletul neamului omenesc. Lumea tulburată de vântul năpraznic dinspre răsărit se frământă în căutarea unui drum de ieșire la limanul mântuirii.

Poporul nostru n'a rămas în afară de această tulburare, care i-a scos la suprafață nouă și inexorabile trebuințe sufletești.

Aceste trebuințe trebuiesc împlinite și canalizate în direcția unei sănatoase evoluții.

Biserica noastră văzând și înțelegând marea răspântie la care-am ajuns, și credincioasă tradiției sale mărețe de călăuză înțeleaptă, își pune la contribuție toate puterile sale pentru a arăta neamului românesc adevăratul drum al luminii.

Preoțimea noastră a fost îndrumată de cu vreme să-și reorganizeze și să-și intensifice apostolatul în virtutea chemării vremilor noastre, prin înființarea diferitelor așezăminte de cultură, cum sânt «Casele culturale» și Reuniunile de cântări, prin predici și conferințe, în sfârșit prin sfaturi înțelepte, date cu orice prilej și în conștiința celui mai devotat serviciu, ce se aduce în felul acesta neamului.

Lupta este grea. De aceea orice sprijin ce ne-ar veni din partea celorce înțeleg importanța covârșitoare a acestei opere mărețe, ne va mări entuziasmul și ne va spori nădejde în izbânda năzuințelor noastre.

Constatăm cu bucurie, că armata noastră teritorială ne dă cel mai prețios și efectiv sprijin al său. Comandamentul corpului VII de armată din Sibiu, sub conducerea dlui general I. Vlădescu, a îmbrățișat cu toată căldura cauza sfântă a luminării satelor noastre. În înțelegere cu «Asociația» își trimite luminații săi ofițeri în fiecare Duminecă și zi de sărbătoare în mijlocul poporului, pentru a-i împărtăși bucuria care ne-a prilejit-o fericitul nostru veac de mărire și pentru a-i întări sufletul în viforul luptei ce-l mai așteaptă.

Eroii, cari cu prețul sângelui lor au pecetluit pentru vecie izbânda visului nostru de veacuri, au luat toiagul modest de apostoli ai cuvântului.

Preoțimea noastră trebuie să fie mândră de asemenea tovarăși de luptă. Dar faptul acesta îi impune și un plus de conștiință a datoriei. Ea se va manifesta în-

tr-o înțeleaptă și devotată conlucrare cu ostașii-apostoli, a căror curată strădanie nu poate fi lăudată în de-ajuns.

Pentru concretizarea acestei conlucrări preoții noștri sânt chemați:

1. Să pregătească — în înțelegere cu învățătorul și notarul comunal — programul analitic al zilei, în care se va ținea șezătoarea culturală.

2. Să pregătească pentru ea inima și mintea poporului.

3. Să întrețină și să sporească învățămintele câștigate cu prilejul acestor șezători.

4. Comitetul local al «Caselor culturale», să mențină legătura cu comandamentul armatei din Sibiu, care e gata să-i dea cea mai largă mână de ajutor.

Săntem încredințați, că aceste îndrumări vor afla cel mai viu răspuns în sufletul preoției noastre, care va fi și de astădată la înălțimea chemării sale.

Sibiu, din ședința sen. bis. ținută la 6 April 1921.

Nicolae Bălan

arhiepiscop și mitropolit.

Nicolae Colan

secretar.

Rectificări de frontieră. Ziarul *Adevărul* aduce în numărul său din urmă următoarea informație: În consiliul de miniștri care s'a ținut Joi, dl. Take Ionescu, ministru de externe, a făcut o expunere asupra noii alianțe cu Cehoslovacia. D-sa a comunicat guvernului că a obținut din partea guvernului cehoslovac o rectificare a graniței, câștigând peste 150 km. pătrați, un mare număr de comune, precum și o șosea între Satu-Mare și Sighetul Marmăției.

Sinodul eparhial din Caransebeș

A ținut ședințe Duminecă, Luni și Marți, sub președinția P. S. Sale episcopului diecezan Iosif.

Discuțiuni vii s'au produs în chestiunile privitoare la situația bisericii ortodoxe române din Iugoslavia și la statificarea școalelor.

Deputații sinodali au expus multe greutăți și prigoniri, de care biserica noastră are parte în Banatul robii. S'a cerut ședință secretă, care a durat două ore. S'au comunicat fapte cu raport la starea credincioșilor și parohiilor ort. române de sub stăpânirea sârbilor.

Sinodul eparhial dela Caransebeș a votat propunerea d'a se menținea caracterul confesional al școalelor sale și de a se cere întregirea salariilor învățătorilor confesionali din partea statului la sume egale cu ale învățătorilor dela stat, — ear dacă guvernul ar respinge cererea aceasta, statificarea să se efectueze în anul curent.

Sinodul și-a terminat lucrările târziu noaptea.

Congresul societății „Ocotirea orfanilor“

Activitatea societății

Duminecă s'a deschis în sala Teatrului național din Cluj congresul societății «Ocotirea orfanilor de război». Rapoartele despre activitatea societății arată următoarele:

Societatea pentru Ocotirea orfanilor din război, funcționează în baza statutelor votate la 30 Decembrie 1917 la Iași, aprobate de guvern și promulgate la 1 Mai 1918 și conform decretului-lege publicat în Monitorul Oficial din 12 Februar 1919 și ratificat prin art. 11 al legii Oficiului național «I. O. V.» din 2 Septembrie 1920.

Societatea și-a întins activitatea de ocotire a orfanilor din război în tot cuprinsul României Mari, având înființate nouă secțiuni regionale cu reședințele în Iași, București, Craiova, Chișinău, Cernăuți, Sibiu, Constanța, Timișoara și Cluj, — fiecare regiune având organizațiuni în toate județele care le compun, deci 79 filiale județene.

Numărul orfanilor recensați în toată țara de organele societății este de peste 360,000 orfani, dintre cari aproape 100,000 orfani sânt ocotiți în orfelinate și la domiciliu, prin pensii, tutele, instrucțiuni și asistență medicală.

Așezămintele societății sânt: 60 orfelinate proprii și 15 subvenționate, cari adăpostesc și îngrijesc peste 5800 orfani de război de ambii părinți și lipsiți cu desăvârșire de orice mijloace și sprijin, aceste așezăminte sânt bine înzestrate față de numărul orfanilor ce adăpostesc și au școli primare, ateliere profesionale, infirmerii cu cele necesare.

Bugetul ordinar de cheltueli al tuturor regiunilor este de aproape 20.000.000 Lei, ear cel extraordinar de 16.000.000 Lei. Sursele principale de venituri sânt: subvenția statului, județelor, comunelor și instituțiilor financiare, cotizațiile membrilor, donațiile și beneficiile serbărilor, reprezentațiilor și chetelor organizate de societate.

Pentru viitor, contând pe concursul moral și financiar al oficiului național I. O. V., societatea pentru ocotirea orfanilor din război socotește ca absolută necesitate înființarea a cel puțin două orfelinate în fiecare județ, pentru băieți și pentru fete, acordarea de ajutoare în bani și în natură suficiente la cel puțin 2/3 din numărul total al orfanilor de război, precum și realizarea cât mai efectivă a asistenței sanitare, tutelare și instructive pentru toți urmașii celor jertfiți pentru mărirea patriei, «copii ai națiunii» cari vor forma temelia solidă a României întregite.

Astfel, pentru întreținerea și instrucțiunea a cel puțin 15,000 orfani din război de ambii părinți, fără rude și mijloace, în cele 150 orfelinate proiectate pentru întreaga țară, Societatea va avea nevoie de un buget anual permanent de 30.000.000 lei, considerând lei 2000, ca minimum anual pentru fiecare copil.

Pentru organizarea complexă a asistenței la domiciliu prin pensii, tutele, instrucțiuni, asistență medicală etc., considerând un minimum de 200,000 orfani din război, cari să aibă nevoie de ocotirea societății și ajutorul de un leu pe zi sau 351 lei anual pentru fiecare orfan, societatea va avea nevoie de un buget anual de 73 000.000 lei anual.

Pentru cheltueli generale și de administrație a celor 9 secțiuni regionale, 70 filiale județene și 150 așezăminte proprii, societatea va avea nevoie de un budget de minimum 3.000.000 lei, deci un budget general de lei 106.000.000 anual, având în vedere enorma scumpete actuală și lipsurile de orice fel.

În timpul celor 3 ani de existență a Societății, ajutoarele de aproape 32.000.000 lei acordate la un număr de aproape 100.000 orfani din război, n'au putut fi totdeauna permanente și suficiente pentru complectarea lor întrețineră din cauza tocmai a lipsei de fonduri, materiale și scumpetea traiului. —

În ceea ce privește activitatea societății în Ardeal, se dau pentru Sibiu următoarele date:

În județele cari aparțin regionalei Sibiu: Alba-Inferioară, Brașov, Ciuc, Făgăraș, Hunedoara, Odorhei, Sibiu, Târnava-Mare, Târnava-Mică și Treiscaune sânt aproximativ 1763 orfani de ambii părinți și 29.223 orfani de tată.

În afară de orfelinatele mitropolilor din Sibiu și Blaj, regionala Sibiu va deschide în curând la Abrud un orfelinat pentru 50 de copii.

Din inițiativa comitetului județean Sibiu s'a proiectat o colonie de vară în Ocna Sibiului, care a și funcționat în timpul verii dând îngrijire la 180 orfani din orfelinatele: Sibiu, Blaj, Brașov și Orăștie.

Dărilor de seamă ale comitetelor din Brașov, Ciuc, Făgăraș și Hunedoara sânt deosebite, pline de făgăduieli.

Regionala din Sibiu are în total orfelinate subvenționate trei: orfelinatul din Sibiu, Blaj, Brașov cu 200 orfani, bursieri ai societății. Orfelinate proprii două: Orăștie și Abrud cu 150 de orfani și în proiect de înființarea orfelinatului din Orlat, Sâmbăta de sus, Alba-Iulia, Brașov, pentru 200 până 300 orfani.

Sedințele congresului

Sedința festivă de deschidere s'a ținut în sala teatrului Național.

Festivitatea a fost precedată de serviciu divin celebrat în biserica ortodoxă, la ora 11 dimineața, în prezența autorităților civile și militare, congresiștilor și unui numeros public de către I. P. S. S. mitropolitul Nicolae al Ardealului, asistat de arhimandritul N. Ivan și de mai mulți preoți. În decursul serviciului, religios a fost hirotonisit clericul Iosif Sorin Furdui, profesor de liceu la școalele medii din Abrud, întru diacon.

După terminarea Te-Deumului, a urmat parastas pentru eroii neamului căzuți în 1848 și în marele război. I. P. S. Sa mitropolitul Bălan a făcut cu acest prilej o predică ascultată cu cel mai cucernic interes, dezvoltând teza: «*Eu sânt învierea și viața*» și arătând că viața ca un dar dela Dumnezeu nu o putem pătrunde cu firea noastră omenească, ci trebuie s'o simțim și s'o trăim după principiile evanghelice ale Mântuitorului.

Serviciul religios s'a terminat la ora 12.

Sala teatrului Național a reunit pe reprezentantele și reprezentanții elitei intelectuale și

sociale a Clujului la cari s'au adăugat peste 200 de delegați din toate colțurile țării. Pe scenă au luat loc: la masa centrală I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae care a prezidat adunarea, înconjurat de dna Olga Sturza, președinta societății Ocrotirea Orfanilor, dl general Petala, Episcopul Hossu, dl Teodor Mihali, președintele comisiunii de unificare, dl rector V. Dimitriu, dl prorector Sextil Pușcariu, ș. a.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae salutat de numeroasa asistență, ține următoarea cuvântare de deschidere:

«Cel ce va primi pe un prunc ca acesta, în numele meu, pe mine mă primește» — cu aceste cuvinte spuse de Mântuitorul nostru, una făcându-se cu cei mici, a dat în grija celor maturi copii fără sprijin. Hristos Mântuitorul umblă azi dela o margine la cealaltă a țării noastre în forma micilor copilași, rămași fără părinți în urma crâncenului război. Hristos face azi un apel călduros către toate familiile, ca să primească în casele lor scumpele odrasle ale neamului nostru. Gândindu-ne la biruința noastră trebuie să ne gândim și la miile de jertfe ale nației noastre pentru această biruință și datorită noastră cea mai mare e să îngrijim de micii copilași rămași fără sprijin în urma jertfelor pentru izbânda idealului neamului nostru. N'avem o datorie mai creștinească decât aceasta de a ajuta copiii eroilor noștri. Să clădim dar biserica cea mai mareată a sufletului neamului nostru. Ni se dă ocazie să îngrijim de scumpii noștri orfani. Aceasta o putem face prin alcătuirea armoniei desăvârșite a sufletului națiunii noastre. Salutăm noi cei de dincoace de Carpați pe toți acei cari au venit de dincolo. Dumnezeu să vă întărească puterile ca să vă puteți împlini misiunea frumoasă. Declar deschis acest congres.

Au mai vorbit: Episcopul Hossu, Dr. T. Mihali, primarul Dr. Pop, generalul Petala, prințesa Olga Sturza, care a zis următoarele:

Deschizând al doilea congres al acestei societăți, gândurile noastre se îndreaptă la primele începuturi. Sânt patru ani de când am pus piatra de temelie a acestei societăți. Și azi cu mulțumire putem constata că putem ajuta în mod eficace mii și mii de orfani. Iașul a fost prima verigă și Clujul este ultima în lanțul acesta de societăți de ocrotire.

Dela modestul început: Orfelinatul Reginei Maria din Iași a mers tot înainte, și astăzi societatea întreține 84 de orfelinate și, pe lângă aceasta peste 44 de mii de orfani capătă asistență la domiciliu. Societatea noastră a trecut prin toate suferințele, a cunoscut dezastrul retragerii, chinurile foamei și calvarul epidemiilor. Am redat neamului un mare număr de copii ai jertfei și ai izbândeii. Rămâne ca acum să fim uniți în viață pentru cauza orfanilor, cum au fost uniți eroii în fața morții. — Prezidenta face o expunere a situației materiale și morale a societății.

Alte vorbiri au ținut generalul Gheorghian ca delegat al ministrului de război, Sextil Pușcariu în numele Academiei române, D. Dimitriu în numele universității, ministrul Trancu-Iași ș. a.

Se citesc telegramele adresate de congres MM. LL. Regelui și Reginei.

Mitropolitul închide ședința, anunțând pe cea următoare pentru d. a. la ora 4.

În ședința aceasta s'au ascultat rapoartele comitetelor regionale. Rapoartele s'au continuat în ședința din ziua următoare, când congresul și-a terminat lucrările.

Inaugurarea Orfelinatului «Principele Carol»

Cu ocazia congresului Societății Orfanilor de război s'a făcut inaugurarea orfelinatului clujan «Principele Carol».

Congresiștii au plecat cu automobile la marginea Clujului, unde fusese localul Institutului de corecțiune.

Din primul automobil descinde I. P. S. Sa mitropolitul N. Bălan, care e așteptat la poartă de clerul îmbrăcat în odăjdii. În curtea curată, stau înșirați pe 2 rânduri micuții orfani îmbrăcați în haine de sărbătoare. Ei primesc oaspeții, cântând «Trăiască Regele».

La masa din fața capelei, se începe la ora 12 sfeștania pentru sfîntirea acestui locaș. Serviciul divin e săvârșit de I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae Bălan, secundat de arhim. N. Ivan și mai mulți preoți.

După terminare, ia cuvântul I. P. S. Sa care între altele spune: Carmen Sylva ni-a lăsat într-o poezie un lucru demn de amintit. Întrebându-se care e cel mai strălucit diamant, găsește că e lacrima pe care un orfan a vărsat-o în iarba de pe marginea unui drum. Câte pietri prețioase nu ne este dat să vedem în aceste zile? Și ce mulțumire sufletească e mai mare decât aceasta? În deslegarea acestui gând mare, am venit să stăm câteva zile împreună. Până acum am spus numai vorbe, acum trecem la fapte, căci venim în mijlocul orfanilor și inaugurăm noua lor casă părintească, a cărui numire cu mult drept a fost botezată «Principele Carol». N'am venit la voi, dragi orfani; decât cu frumosul gând de-a vă aduce dragostea noastră, cea făgăduită de noi înaintea lui Dumnezeu pentru dragostea pe care au avut-o părinții voștri față de țară. Sânteți luați de noi pentru ca să vă facem oameni folositori țării, pentru care părinții voștri au murit, să vă facem vrednici de părinții voștri, ca odată să blagosloviți pe cei ce v'au îngrijit și țara în care v'ați născut. Dzeu să vă ocrotească și să vă deschidă inima, și să vă întărească puterile să lucrați pentru fericirea voastră și binele țării românești. Să fiți binecuvântați.

A luat apoi cuvântul principesa Olga Sturdza, arătând meritele doamnei general Anastasiu în înființarea acestui orfelinat.

Profesorul universitar Marin Stefănescu vorbește despre importanța educației orfanilor.

A urmat apoi producția elevilor orfelinatului «Principele Carol». Corul orfelinatului a intonat Trăiască Regele. Ioan Surdu, elev din clasa IV a ținut un mic discurs despre istoricul internatului. Corul a intonat apoi melodia «Limba românească» și «Pe al nostru steag», sub conducerea d. Suscinschi. Producția a fost încheiată de o serie de exerciții de gimnastică.

FOIȘOARA

Prima lecție de limbă cehă

— de Neruda —

Nota: Ne apropiem de poporul ceh, cu care am împărtășit suferințele în fosta monarhie austro-ungară. Rândurile următoare au să ne arete pe micul *Neruda*, unul din cei mai buni scriitori cehi, cum învață pentru întâia dată slova în limba neamului său. Cetitorul își va aduce — de sigur — aminte de schița lui *Alphonse Daudet*: «Ultima lecție», în care e descrisă durerea unui institutor francez, că are să țină pentru ultima dată copilașilor francezi din Alsacia lecția, după războiul din 1870/1. Schița de față s'ar putea considera «perechea» dela cea amintită. — Și încă o observație: cehului îi pare sonoră limba sa, pe lângă toată bogăția de consonante, cari ne bat la ochi în ortografia cehă, dar cari dispar, îmbrățișate în vorbire, de vocale, dând limba muzicală, atât de dezvoltată astăzi, limba cehă.

Rândurile de mai la vale au apărut în ziarul ceh «Hlas» (Glasul), în anul 1864.

— «Ascultă! În Orașul-vechiu (cartier din orașul Praga trad.) dă profesorul Koubek lecții de limba cehă — am fost ieri acolo», mi-a zis într-o bună zi unul din camarazii mei din anul al doilea. «Vino astăzi cu mine!»

«În limba cehă! Ciudat mai trebuie să fie așa ceva! Și frumos! Cum să nu fie frumos,

câtă vreme la școala noastră parohială și normală era atât de respingătoare nemțeasca și atât de neînțeleasă, încât n'aveai nici o bucurie nici la învățat, nici la cântat, și câtă vreme cărțile cehe, de pildă povestea frumoasei Melusine sau Fortunat, erau atât de frumoase și de interesante! Și, gândiți-vă, să dau eu acum de o lecție întreagă în limba cehă!... Am intrat. Tăcerea, care domnia asupra bolții acestei săli mari, goale, mă făcea să am impresia ca și când aș fi intrat într-o biserică. Călcând în vârful degetelor, am mers pe urma tovarășului meu, al cărui mers mai apăsător mi s'a părut aproape o lipsă de respect...

A bătut ora 12. Când s'a auzit ultima lovitură de ceas, s'a deschis ușa și intră Koubek.

«Ăsta-i el!» mi-a șoptit tovarășul meu.

S'a ridicat toată clasa.

— «Vă rog, domnilor, ședeți!»

Și când știam că profesorul nostru ne comanda totdeauna: «Niedersetzen!» (Ședeți).

Koubek și-a dat jos mantaua. A privit cu ochii săi limpezi și binevoitori la micul grup de elevi, trecându-l în revistă. Erau abea douăzeci, în 1846, cari studiau în Boemia limba cehă.

Am prins dragoste de Koubek pe dată, cu toate acestea, mi-era teamă că ne va agrăi și că ne va zice «domnii mei».

«Înainte de a începe lecția, zise Koubek, trebuie să mulțămesc în fața tuturor dlui Hartman pentru colecția cea frumoasă de proverbe cehe, pe care ni-a dat-o alaltăieri». «Le-am citit cu atențiune și mărturisesc sincer, că am găsit multe lucruri nouă. M'ai deobliga foarte mult, dle Hartmann, dacă ai vrea să continui pe cărarea apucată».

Un tinăr se ridică în bancă și mulțumi, închinându-se.

«Astăzi vom recapitula un exercițiu practic, pe care l-am învățat în ora trecută. Vrea cineva din dvoastră, domnii mei, să scrie ceva pe tablă?»

Unul din noi merse și începu să scrie pe urma dictatului lui Koubek. Noi scriam după dânsul. Apoi corese și explică Koubek; și noi am corectat și, într'adevăr, am avut ce să coregem din greu: «Iacă, am pus bine accentul pe *a*», îmi zise tovarășul meu încet de tot. Cum am invidiat pentru accentul acesta pe *a*! Eu puneam la urmă accente de astea pretutindeni,

sub conducerea dlui căpitan Balauțiu. Congresistii au vizitat apoi atelierele de tâmplărie, seria de zarzavaturi.

La ora 2 d. a. dl general N. Petala, comandantul corpului VI armată, a oferit o masă comună congresiștilor. Dl general Petala închinând în sănătatea Suveranilor, amintește cuvintele M. S. Reginei, care spune că dacă am fost uniți la timp de război, trebuie să fim uniți și în timp de pace; ceea ce fac femeile române e unire și de aceea trebuie să le imităm.

Mai închină I. P. S. Sa Nicolae Bălan în sănătatea armatei, zicând:

Gândul nostru recunoscător se îndreaptă, alături de Rege și Regină, și către armata noastră. Grație ei ne putem bucura de unirea tuturor românilor. În timp de pace armata noastră este un important factor de cultură, punându-se în serviciul ridicării nivelului cultural al popoului nostru. Iubim armata pentru tot ce ne-a dat și ne dă astăzi. Iubim armata, fiindcă vedem în ea poporul nostru organizat, fiindcă e expresia puterii de viață și de vâjioșie a neamului nostru. Trăiască armata și conducătorii ei.

Dl Dr. Bălan vorbește pentru mitropolitul Bălan și generalul Petala.

După banchet s'a încins o horă în parc.

La ora 4 s'a ținut întrecerea sportivă a societăților sportive române din Ardeal.

Dela Academia Română

Luni s'a deschis la Academia Română sesiunea generală a anului 1921. A prezidat dl prof. Onciul care, într-o scurtă cuvântare, arată activitatea Academiei din cursul anului. Aminteste două evenimente fericite: căsătoria celor două vlăstare născute pe pământul țării și crescute în mijlocul iubirii noastre: Principele moștenitor Carol și principesa Elisabeta, căsătoriți cu tinerile odrasle din dinastia Greciei. Mai de parte dl președinte face cunoscut că Academia a pierdut patru membri: Ioan Caragiani, și T. V. Ștefanelli, apoi Wilhelm Foerster, fost director al Observatorului astronomic din Berlin, și membrul corespondent Otto Schrader.

Tot în acest an — spune dl Onciul — se împlinește un secol de la nașterea marilor dispăruți Tudor Vladimirescu, Vasile Alecsandri și Ion C. Brătianu; apoi declară sesiunea deschisă dând cuvântul dlui I. C. Negruzzi, raportorul asupra lucrărilor făcute în anul 1920 — 1921. D-sa descrie pe larg activitatea Academiei vorbind de publicațiile ei, de bibliotecă, a cărei colecție a crescut simțitor, de fonduri, legate și donațiuni.

D-sa termină raportul arătând că pentru actuala sesiune au fost publicate 4 premii pentru lucrări tipărite: marele premiu Năsturel, Adamachi, Eliade-Rădulescu și Constantinide.

Cuvintele Reginei Maria

Fiece țară are nevoie de toți copiii ei, mari sau mici, bogați sau umiliți, muncitori sau oameni de știință, soldați sau preoți; ea are nevoie de cel ce muncește cu brațele sale, precum și de cel ce muncește cu creierul lui.

Fiece om are aceeași valoare pentru țara lui, fiecare după mijloacele și după puterile sale. Fiecare este o cărămidă în marea clădire, și Dumnezeu nu întreabă care cărămidă a fost întrebuințată pentru temelie, și care pentru așezarea acoperișului! Regele, pe tronul său, este tot atât o parte a clădirii, ca și omul care sapă un șanț.

Diriguiitorii sânt de nevoie în lume; unii dintre noi trebuie să arate calea, iar alții să urmeze, și trebuie să primim cu bucurie pe acei cari pot arăta calea cea bună.

Nici o pizmă să nu încolțească în sufletele noastre și să nu credem că partea lor este mai bună ca a noastră.

Nu e dat orcu să fie o lumină, după care să ne călăuzim; însă lumina or de unde ar veni ea, este de mare preț și se cuvine să luăm bine seama spre a nu o stinge și a rămânea în întuneric.

Țara noastră a trecut prin foc și pârjol, dar s'a oțelit prin flacăra jertfei și acum este gata în așteptarea acelor, cari vor lega rănile ei, a tuturor acelor, cari vor întări trupul ei, cari vor ajuta-o spre o viață mai largă, mai bună și mai strălucitoare.

Noi toți avem partea noastră în reclădirea patriei; tot așa, în toată lumea, sânt țări pline de nevoi și de răni, așteptând o deplină unire a copiilor lor, cari să ajute din toată inima lor renașterea patriilor lor.

Să nu fim mai pe jos de datoria noastră în această clipă, să ne arătăm vrednici de vremurile în cari trăim, vrednici de eforturile ce se așteaptă de la noi, vrednici de noua așezare a lucrurilor, care ar trebui să se orânduiească în măsura jertfelor tuturor acelor, cari zac împrăștiați în sute și mii și milioane de morminte peste toată suprafața pământului și sub apele mărilor!

Să nu pângărim acele morminte prin certurile și neînțelegerile noastre, prin urile noastre, prin pizmele noastre, prin nesfârșitele noastre vrăjmașii!

În război am fost cu toții frați, n'am putea noi oare să fim tot frați și în vreme de pace? După sfârșitul luptei sângeroase, n'am putea să punem umăr la umăr, precum am făcut atunci, pentru a clădi, în loc de a dărâma?

Ce muncă minunată s'ar face pe această lume, dacă omul ar iubi, în loc de a ură, dacă ar ajuta, în loc de a pune piedici, dacă ar binecuvânta, în loc de a blestema, dacă, în loc de îndoială, el ar fi stăpânit de sfânta credință!

(Cultura Popoului)

Maria.

Congresul economic dela Alba-Iulia

În 14 Mai s'a ținut la Alba-Iulia, congresul economic al ținuturilor de dincoace de Carpați, pentru a protesta împotriva impozitelor prevăzute în nouile legi financiare; împotriva modului cum se face reforma agrară, și pentru deschiderea granițelor.

Dl Octavian Rusu, fost senator, deschide congresul la ora 10 a. m., salutând pe participanți și pe fruntașii popoului ardelean. Dsa propune ca președintele al congresului pe dl Aurel Vlad.

Dl Aurel Vlad, proclamat președinte al congresului, arată că situația grea din punct de vedere economic a ardelenilor, este în strânsă legătură cu înrăutățirea situației întregii țări. Reforma agrară, în situația actuală a economiei ardelenilor, nu va avea rezultatul așteptat, pentru că întreaga prăsilă de vite fiind nimicită, țărănimea va ajunge într-o nouă iobăgie, a băncilor. Și pentru ca interesele țărănimii noastre să nu fie nimicite, prin lipsa de grijă a conducătorilor țării, trebuie ca bogăția de vite a Ardealului, poate cea mai mare din câte le are, să fie valorificată, prin acordarea exportului.

Dl P. Poruț, propune și congresul votează următoarele:

1. Cerem menținerea nealterată a principiilor în baza cărora Adunarea Națională dela Alba-Iulia ținută la 18 Noembrie — 1 Decembrie 1918, a decretat dreptul statului de expropriere nu numai pentru nivelarea socială, dar și pentru promovarea plus a producțiunii.

2. Cerem să se țină seamă la legiferarea reformei agrare în diferite provincii, de particularitățile stării de fapt economice și a structurii juridice a proprietății.

3. În același timp însă cerem să se fixeze, după norme unitare toate momentele financiare esențiale, în deosebi în ce privește fixarea și suportul prețului și a cheltuelilor.

4. Formalitățile executivei financiare să se facă în fiecare provincie prin instituțiunile reclamate de nevoile particulare ale diferitelor provincii.

Iau cuvântul după aceasta dnii: Nic. Șerban, V. Osvadă, V. Bontescu, Al. Vaida-Voevod, Iuliu Maniu ș. a.

Congresul s'a sfârșit la ora 1 d. a. în mijlocul unei însuflețiri generale.

Știrile zilei

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae s'a napoiat alaltăieri dela Cluj la reședința sa.

Congresul anual al Ligii culturale se va ținea anul acesta în Târgu-Jiu în zilele de 9, 10 și 11 Iunie st. n. 1921. Tot în aceste zile se va sărbători centenarul morții marelui erou, Domnul Tudor din Vladimiri-Gorjului.

Militare. Ministrul de război a hotărât, ca luna viitoare să se înapoeeze în Ardeal și Bănat regimentele mutate în vechiul regat.

Vânători regale. Dl Mocioni, măiestru de ceremonii al curții regale, a cercetat regiunea Hațeg în vederea vânătorilor ce se organizează suveranilor în cursul lunilor de vară. Regiunea Retezatului va forma în deosebi centrul acestor partide de vânătoare.

La alegerea de senator în județul Constanța a fost ales dl Constantin I. C. Brătianu, reprezentantul partidului național liberal, cu peste 4 mii de voturi. Au obținut multe voturi, peste 3 mii, dnii Al. Marghiloman din partidul progresist, și Sachetti țărănist.

Anuarul Universității din Cluj, Anul I. și «Serbările pentru inaugurarea Universității din Cluj», au apărut și se recomandă atențiunii tuturor celor ce se interesează de cultură românescă.

Decorare. Sora de caritate, Hortensia Cosma, care a îngrijit cu mare abnegație pe părintele episcop al Oradiei-mari, Roman Ciorogariu, — una din victimele fiorosului atentat dela senat, — este decorată de M. S. Regele cu Crucea Meritul Sanitar clasa I.

unde găseam câte un a. Dictatul a ținut cam o jumătate de oră.

— »V'am adus, domnii mei, traducerea cehă a epilogului din «Banditul din Caucaz» al lui Pușchin. Am să vi-o citesc». Și se apucă să citească.

N'am priceput, e drept, întregul și n'am prins decât unele cuvinte singuratiche din întreagă lectura; dar tot ceea ce auzeam mi s'a părut atât de nobil și de frumos, încât aș fi putut asculta multă, multă vreme, fără să mă obosesc. Ca și când ar fi fost arhiplină încăperea, jur împrejurul meu, de sunete arginții!

— «Nu-i așa că asta-i un triumf al poeziei?» întrebă Koubek, ridicându-se dela masă.

N'am știut atunci ce va să zică: «triumf al poeziei», dar am reținut expresia pentru viața mea întreagă.

Koubek ieși mai întâi — noi i-am urmat. Înaintea porții s'a oprit, agrăind pe Hartmann. Când să trec pe lângă dânsul, mă prinse de mână:

«De unde ești?»

«Din Malá Strana». (Cartier din Praga. — Trad.).

«Născut în Praga?»

«Da, domnule profesor».

«Crescut în Praga?»

«Da, domnule profesor».

«Și totuși vii la lecțiile de limba cehă?»

«Prea bine, vino, vino cât mai des. La revedere!»

Plecăm fericiți. În după amiaza aceea am bătut câmpii, cu gândul la școală, n'am știut nimic ce s'a petrecut acolo; întrebat, am căpatat un zero, dar nu mi-a pasat cătuș de puțin, pentru întâia dată în viață.

Am revenit adeseori la lecțiile lui Koubek.

Lectura versurilor cehe a făcut să se nască în mine convingerea că limba cehă este cea mai frumoasă limbă de pe lume».

Comentariul traducătorului. Putem trage și noi o învățătură din articolul scriitorului Ceh? De sigur. Dacă pe copilașii mici îi silești să-ți învețe într-o limbă neînțeleasă, are să li se pară limba aceasta «respingătoare», poate să aibă ori câte frumuseți. Cu atât mai mult se vor simți ca «într-o biserică», dând de limba părinților lor. Oricât încerci să le schimbi numele cu forță, oricât vrei să-i terorizezi, ca să-i aduci să călărească înainte de a încerca să umble (vorba e a lui Comenius, marele pedagog ceh) — fapta aceasta se răsună amar.

Ilie Marin.

Programul adunării generale a societății ortodoxe din 27, 28, 29 și 30 Mai 1921 în Chișinău: 26 Mai plecarea din București cu trenul de seara pentru Iași. 27 Mai seara sosirea la Chișinău. 28 Mai dimineața primirea tuturor delegațiilor în sala eparhială la ora 11. Ora 4 p. m. consfătuirea delegațiilor filialelor cu comitetul central. 29 Mai, ora 11 a. m., tedeumul în catedrala mitropolitană din Chișinău. Ora 3 p. m. congresul. 30 Mai dimineața vizitarea orașului și a instituțiilor culturale. Ora 3 mare serbare la institutul societății din Chișinău.

Biletele de călătorie gratuite, ce au fost puse la dispoziția Mitropoliei noastre, s'au împărțit celor care s'au anunțat, pe cât au ajuns. Călătoria o credem mai potrivită peste Căineni la București, cu trenul ce pleacă din Sibiu Mercuri în 25 Mai, ora 13¹/₂ (1¹/₂), pentru ca de acolo Joi seara să se continue împreună spre Iași—Chișinău.

Dictionar juridic maghiar-român. În editura Librăriei dieceane din Arad a apărut dictionarul juridic-administrativ și financiar maghiar-român compus de câțiva membri ai tribunalului din Arad. Acest dictionar în estenziune de peste 300 pagini, cuprinzând toți termenii juridici, administrativi și financiari, costă 30 Lei.

Desființare. Conform hotărârii celor două camere, guvernul suedez a desființat pedeapsa cu moarte.

Membrii noi la «Reuniunea meseriașilor români din Sibiu» s'au înscris: a) fondatori: Dr. Victor Mărginean, directorul Casei pentru asigurările sociale, Sibiu, David Mohan, director, Cluj, achitând fiecare taxa de câte 100 Lei; b) pe viață: Ioan Maier, măestru măsar, Sibiu, achitând taxa de 50 Lei. *Comitetul.*

Concursul societății „Tinerimea română”

Societatea din București (str. Progres 7) «Tinerimea Română» urmărește prin concursurile sale scopul de: *Unitate sufletească a generațiilor de mâine.*

În luna Iunie a. c. (1—3) Societatea va ține un concurs asupra *limbii române* între elevii și elevele tuturor școalelor secundare, normale, medii, seminarii, profesionale, comerciale și meserii superioare din întreaga țară. Concursul va consta dintr-o lucrare scrisă de puterea și greutatea cunoștințelor dobândite în acest an de elevii din fiecare clasă și regiune.

Pentru a atrage atențiunea asupra educației fizice a școlarilor s'a organizat prima *olimpiadă școlară*. Programul detaliat al acestei olimpiade s'a trimis tuturor școalelor.

Corurile școlare s'au chemat la concursuri. Vor cânta fiecare 2 sau 3 bucăți, învățate din muzica populară locală.

În parcul Carol se va organiza o expoziție a *lucrărilor manuale*.

Lucrările vor fi numerotate și vor purta sigilul școlei cu observarea «reținut», sau pentru vânzare. Expedierea lor trebuie făcută neîntârziat pe adresa Ministrului Instrucțiunii (Casa Școalelor) București prin Direcția școlei, «Collet Oficial», scutit de taxa de transport.

Maximul de lucrări expediate nu trebuie să depășească cinci bucăți de fiecare clasă. Lucrările reținute precum și cele nevândute se înapoiază școlei.

Elevii vor avea drumul, masa și casa gratuit. Însoțitorii vor avea drumul și casa gratuit, iar masa cu un preț redus.

Act de mulțămită

Institutul de credit și economii «Albina» din Sibiu, a binevoit a vota din profitul anului 1920 pentru «Reuniunea meseriașilor români din Sibiu» suma de 1000 lei pentru Reuniune iar 5000 lei pentru «Căminul ucenicilor», în total 6000 lei. Pentru marimimosul dar exprimăm mulțumirile noastre adânc simțite.

Sibiu, 19 Mai 1921.

George Poponea,
președinte.

Stefan Duca,
secretar.

Poșta redacției

Domnului N. C. în Rădău. S'a publicat în Nr. 35. Mulțumiri.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Plecarea și sosirea trenurilor din gara Sibiu

Plecarea:

Ora 4:30 dim.: — Prin Sebeșul-săseșc la Vințu-de-jos; legătură la 9:30 cu tren direct spre Arad, sosește aci, ora 17. — Legătură în Vințu-de-jos spre Alba-Iulia, de acolo spre Zlatna și Teiuș. — Legătură din Simeria (Piski) spre Petroșeni, Vulcana, Lupeni și cu linia spre Hunedoara, spre Hațeg, Caransebeș, Mehadia, T. Severin. — Legătură din Dobra cu linia Lugoj, Timișoara, cu ramificații dela Timișoara spre Rreșița-Montană și Arad, și afară din țară cu Vârșet, Biserica-Albă, Panciova, Becicherecul-și Chichinda-mare în Torontal, Macău și Seghedin spre Ungaria.

Ora 5:23 dim.: — Până la Cîsnădie.

Ora 6 dim.: — Prin Copșa-mică; legătură la 8:12 dim. cu tren mixt spre Brașov; ramificație din Hașfalău cu Odorhei, din Brașov cu Râșnov — Zărnești, Sepși-St.-George — Brețcu, Sereda Ciuc, Săn-Miclăuș. — Legătură în Copșa-mică la 9:47 cu tren de persoane direct la București prin Brașov, Sinaia, Câmpina, Ploiești.

Ora 6:20 dim.: — Tren școlar la Ocna-Sibiului.

Ora 7:46 dim.: — Numai Luni, Miercuri și Vineri tren mixt, cale îngustă până la Sighișoara prin Agnita.

Ora 8:47 dim.: — Până la Brașov prin Făgăraș direct.

Ora 13:20 (1:20 d. a.) — Prin Turnu-Roșu, Piatra-Olt, la București direct; legătură în Piatra-Olt spre Craiova cu tren mixt local; la Costești cu Roșiori de Vede — Tg. Măgurele; la Pitești cu Curtea de Argeș; la Golești cu Câmpulung; la Titu cu Târgoviște-Petroșița; la Chitila cu Ploiești etc.

Ora 13:31. (1.31 d. a.) — Până la Copșa-mică, unde are legătură la ora 16:35 cu tren mixt și la ora 20:02 cu tren de persoane, ambele spre Oradea-mare, prin Blaj, Aiud, Cluj etc. — Ramificație din Blaj la Diciosânmărtin, din Teiuș spre Arad la 8:30 din., din Războeni cu Odorhei, Reghin, Ludoș-Bistrița; din Apahida cu Gherla — Dej — Baia-mare, Satu-mare, Dej — Zalău, Dej — Năsăud, Rodna-veche, Dej — Bistrița. — Din Oradea-mare cu Careii-mari, Sătmăr spre Baia-mare, Sebeșul-mare, apoi cu Debrefin (Ungaria), Salonta-mare și Beiuș — Vașcău — Băița.

Ora 13:40. (1:40 d. a.) — Spre Cîsnădie.

Ora 14. (2 d. a.) — Tren școlar la Ocna-Sibiului.

Sosirea în gara Sibiu:

Ora 7 dim.: — Trenul mixt dela Cîsnădie.

Ora 7:22 dim.: — Dinspre Vințu-de-jos, având legături dela Arad, apoi dela Timișoara — Mehadia — Caransebeș — Lugoj; Hațeg, Lupeni, Petroșeni, Simeria; Zlatna, Alba-Iulia.

Ora 7:46 dim.: — Trenul școlar dela Ocna.

Ora 11:35 dim.: — Dinspre Copșa, având legătură dinspre Oradea-mare, Cluj, Aiud, Blaj, etc. (Vezi corespondentul tren la plecarea ora 13:31).

Ora 15:06 (3.06 d. a.) — Trenul școlar dela Ocna.

Ora 15:22 — Dela Cîsnădie.

Ora 16:55 (4.55 d. a.) — Dela București prin P. Olt, Turnu-Roșu. Legăturile ca și la trenul corespondent care pleacă la 13:20 din Sibiu.

Ora 18. (6 seara). — Sosește trenul mixt din Brașov prin Făgăraș.

Ora 19. (7 seara). — Trenul mixt, cale îngustă dela Sighișoara prin Agnita, numai Marți, Joi și Sâmbătă.

Ora 21:04. (9.04 seara) — Sosește din București, prin Copșa-mică, având legăturile ca și trenul corespondent care pleacă de aici la 6 dim.

La Librăria arhidiecezană se află de vânzare

Istoria bisericească a rom. ardeleni

de

Dr. Ioan Lupaș,

profesor universitar și membru al Acad. române

Nr. 159/1921

(57) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa II-a **Sibot**, protopresbiteratul Orăștiei se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele statorite în normele din vigoare.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc, având concurenții a se prezenta la biserică spre a cânta, cuvânta sau celebra.

Orăștie 24 April 1921.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al Orăștiei în înțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa,
protopop.

Nr. 59/1921.

(56) 2—3

Concurs

1. Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. III **Beșorod**, în protopresbiteratul Hațegului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

2. Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. III **Măceu**, în protopresbiteratul Hațegului, se publică concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții sânt poțiti a-și înainta cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul deschis și a se prezenta la biserică din comunele sus arătate, în vreo Duminecă sausbătoare, spre a cânta, cuvânta, respective celebra.

Hațeg, în 26 Martie 1921.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Hațeg în înțelegere cu comitele parohiale respective.

Dr. C. Popescu,
protopop.

Propise pentru examene

:-: dictando și caligrafie :-:

se află de vânzare la

Librăria Arhidiecezană, Sibiu

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare

Rodica

povestire din război

de

Constanța Hodoș

== în prețul original de **Lei 8-50** ==

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană din Sibiu**

Cântece pentru voce și piano

de

Emil Monția

Caetul IV:

15. Singur și robit de jale, poezia de St. O. Iosif.
16. Dorobanțul, poezia de G. Coșbuc.
17. Nemurirea e un vis, poezia de Algeorge.
18. Cobzarul, poezia de St. O. Iosif.
19. Cântec de leagăn, poezia de I. U. Soricu.

Prețul **Lei 10**—, plus porto postal **Lei 2**—

Censurat de: G. Poponea

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.